

Soubor textů

Příloha č. 78 k diplomové práci Využití ilustrace v hodinách literární výchovy

Autor: Bc. Lukáš Čaha

Hradec Králové

2018

Obsah

Pravdivé rybářské historky	3
Hrochovy slasti a strasti	8
Hroch, který chtěl létat	17
Štírek knihovni	19
Dopis v lahvi	23
Vyprávění o první ponožce, která vyhrála casting, získala roli v oblíbeném seriálu a stala se opravdovou hvězdou	26
Vyprávění o páté ponožce, která zachránila koťátko před zlým klukem a pak se proměnila v něco úplně jiného	26
Vyprávění o osmé ponožce, která utěsnila vrání hnízdo a spřátelila se s vránou, protože vrány jsou super!	26
Přes rameno	34

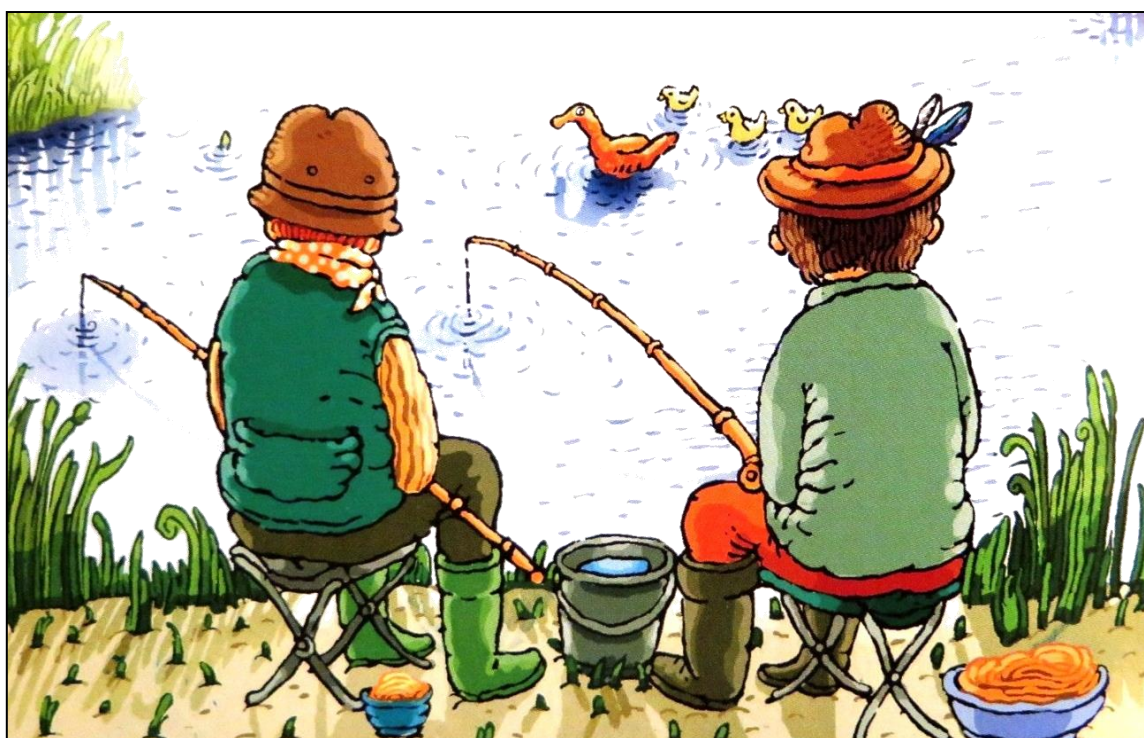

Pravdivé rybářské historky

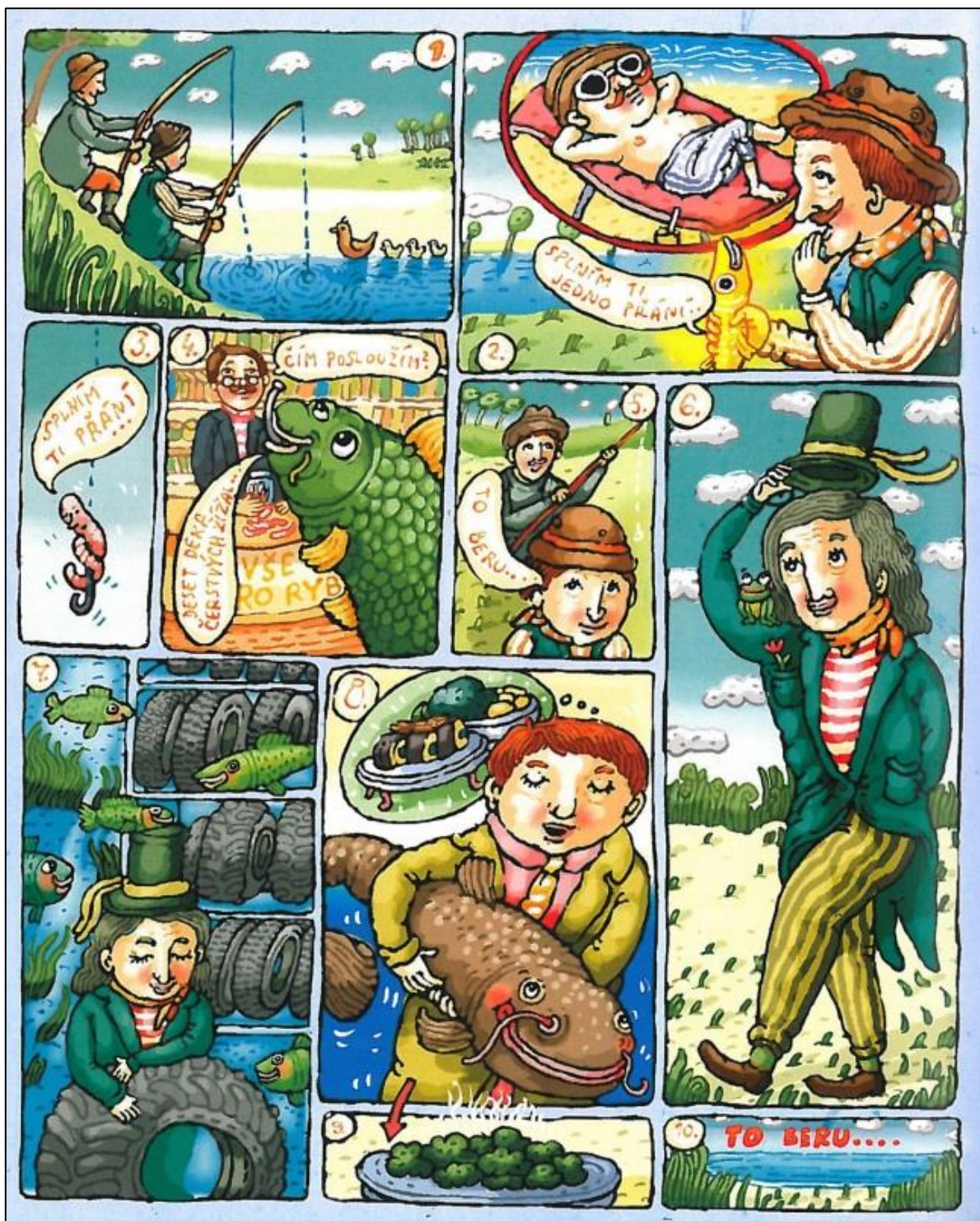
Stanislava Reschová

Prohlédněte si ilustraci, která se nachází na této straně. Až si ji pečlivě prohlédnete, tak začněte vyplňovat abecedář. Ke každému písmenu napište slovo, které vás napadá v souvislosti s ilustrací.

A	B
C	Č
D	E
F	G
H	CH
I	J
K	L
M	N
O	P
R	Ř
S	Š
T	U
V	Z, Ž

Pokud jste vyplnili abecedář, tak si následně prohlédněte obrázkovou osnovu a zkuste sestavit příběh podle čísel na ilustraci. K sestavení příběhu použijte slova z abecedáře. Vymyslete i nadpis.

Text, který jste napsali, můžete sdílet se svými kamarády.

Pokud chcete vědět, jak je příběh podle originálu, tak otočte na další stranu.

Pravdivé rybářské historky

Dva rybáři sedí na břehu řeky. Mlčky pozorují drobné vlnky čeřící hladinu. U rybaření se nemá mluvit, aby se ryby nevyplašily. Voda v řece plyne líně jako myšlenky obou mužů. Ale třeba by se ryby daly přitáhnout ne mlčením, ale vyprávěním. A tak první muž prolomí ticho: „Jednou jsem chytil zlatou rybku. Prý, když ji pustím, splní mi jedno přání. Myslím si: Ještě jsi nebyl na dovolené. Chtělo by to k moři. Aspoň na pár dní. Bez čekání na letišti, bez pasu. Jen tak se tam přenést a jen tak zase zpátky domů. Povídám rybě: Chtěl bych se chvíli válet na sluncem rozpáleném jemném písku.“

A co? Byls na pěkné pláži, ne?“ zvědavě se zeptal druhý rybář.

„Ležel jsem na rozpáleném písku ... ale na poušti.“

„To je směla, kamaráde,“ politoval přítele muž. „Takže ani suvenýr sis nedovezl?“

„To ano, boty plné písku,“ mávl rukou cestovatel.

„To beru,“ kývl spokojeně hlavou druhý rybář. A honem vymýšlel stejně pravdivou příhodu:

„Já jednou chytil ... žízalu. Taky mi povídá, že když ji pustím, splní mi jedno přání.“

„Jak to dopadlo, splnila?“

„I kdepak. Byla to obyčejná prolhaná žízala,“ zamyšleně pravil rybář.

„To beru,“ pokývl hlavou soused.

Chvíli seděli oba muži mlčky. Jen zpěvní ptáčci švitořili v keřích trnky, rostoucí nad říčním břehem.

„Rozumět takhle ptačí řeči, to by bylo něco,“ nadhodil téma jeden rybář.

„Hm, já jednou usmažil takovou zvláštní rybu. Kousek jsem ochutnal a ...“

„... a hned jsi rozuměl řeči zvířat, vid’?“ dychtivě mu skočil do hovoru přítel.

„Ani ne, ale zaskočila mi kost v krku.“

„To beru.“

Rybáři jsou zvláštní lidé. Ničemu se nediví a všechny jejich historky jsou zaručeně pravdivé. Kupříkladu tu o kaprovi, co přijde do obchodu s rybářskými potřebami. V tlamě má zaseknutý velký kovový háček. Prodavač se úslužně zeptá: „Čím vám mohu posloužit?“

Kapr se rozhlédne po vystavených návnadách a praví: „Chtěl bych deset deka čerstvých žízal. Ale má to jeden háček.“ Prodavač se zadívá na kaprova ústa: „Vidím a chápu. Chcete ten háček vytáhnout, že?“ Kapr však řekne: „Ta věc má jiný háček. Kromě šupin nemám čím zaplatit. Tenhle kovový háček mám prostě pro parádu. Náušnici jsem totiž nesehnal.“

To beru, řekl by rybář a vůbec by se nedivil.

Po vyšlapané cestičce se k rybářům blížila postava. Mužik v brčálově zeleném oděvu. Dlouhé rovné vlasy zakrývaly vrásčitou tvář. Z rukávů mu kapala voda. A vůbec - vypadal nějak urousaně. Hlavou kývl na pozdrav. Sedící pánové si příchozího prohlédli od hlavy až k patě. Ostražitě se zeptali: „Nejste náhodou porybný, že?“

Mužik si trochu odkašlal a pevně řekl: „Ehm, já jsem totiž vodník.“

Rybáři s úlevou pokynuli rukou, ať si vodník sedne. Hlavně že to není porybný. Voda v řece dál plyne a řeči se dál vedou.

„Takže vy topíte lidi?“ jde první rybář rovnou k věci. „I kdepak. Na dušičky já už dávno nejsem. Jo takhle velké duše, to je jiná! Míval jsem plný rybník pneumatik, znáte lidi, čeho všeho se zbavují. Sbíral jsem duše z terénních kol. Pak z aut. Gumy zimní, letní. Jářku, pěknou sbírku duší mám. I zahraničních značek!“ dodal vítězně vodník.

„To beru,“ souhlasně pokývl hlavou rybář. A druhý dodal svou historku: „Můj známý jednou chytil rybu. Držel ji v náručí, sotva ji unesl. Byla veliká, převeliká. V duchu přemítal, jak ji doma připraví. Smaženou? Dušenou? Pečenou? Nebo snad na moderní způsob syrovou s rýží? A nahlas dodal: jako su-ši? Ryba najednou mrskla ploutví a skočila zpět do rybníka. Ještě vynořila hlavu a s posměškem pravila: „Prý su-ši? Su-mec, ty nevzdělanče.“ A pak se za ní vody zavřely. Ten rybář měl k večeri brokolici.“

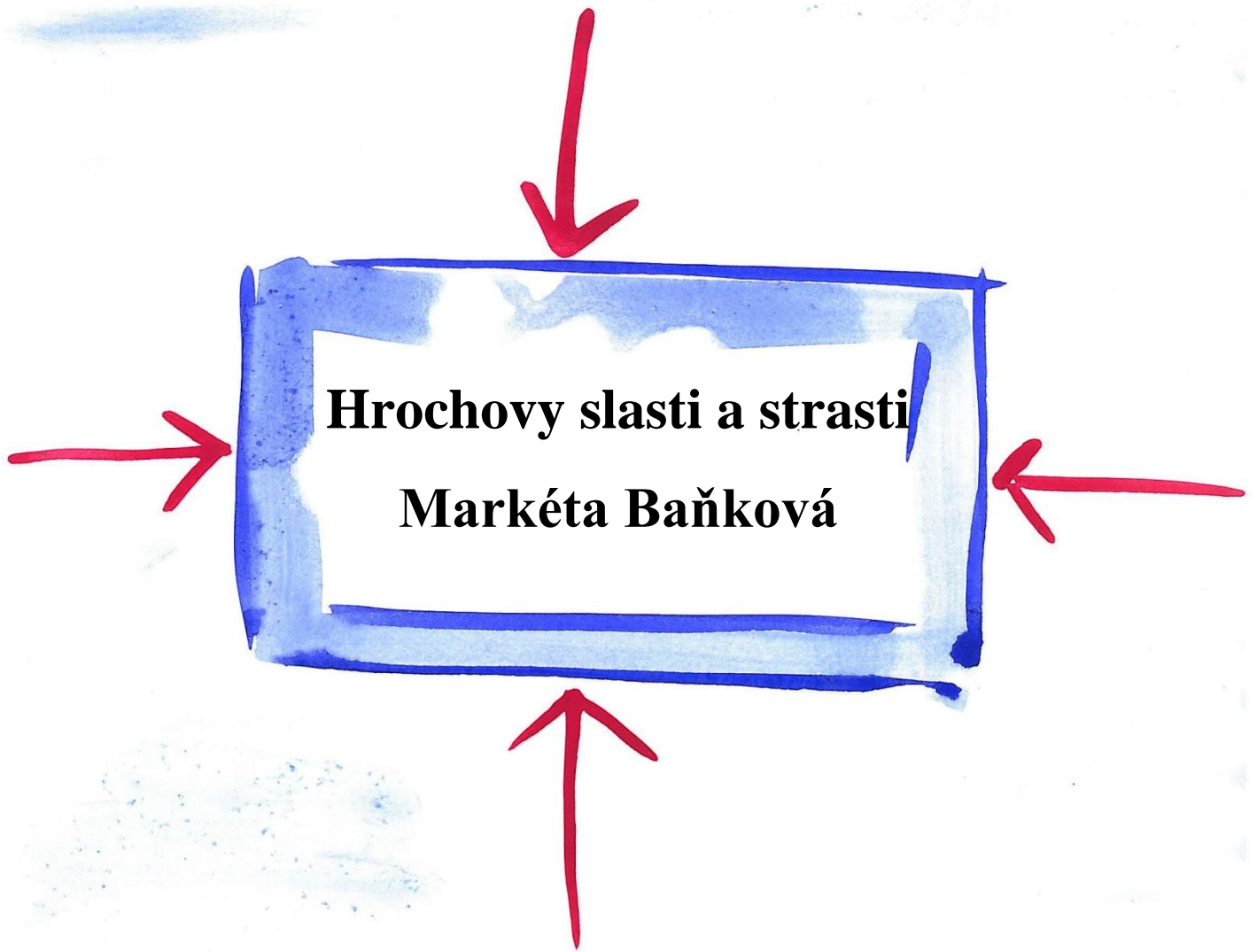
„To beru,“ řekl druhý muž. I vodník se přidal se svou troškou: „To já jednou vylovil taky velkou duši ... Byla z traktoru“

Po chvíli ticha zazněl nad hladinou řeky trojhlas: "To beru!"

A ať už ryby berou nebo ne, pravdivé rybářské historky budou za srdce brát vždycky.

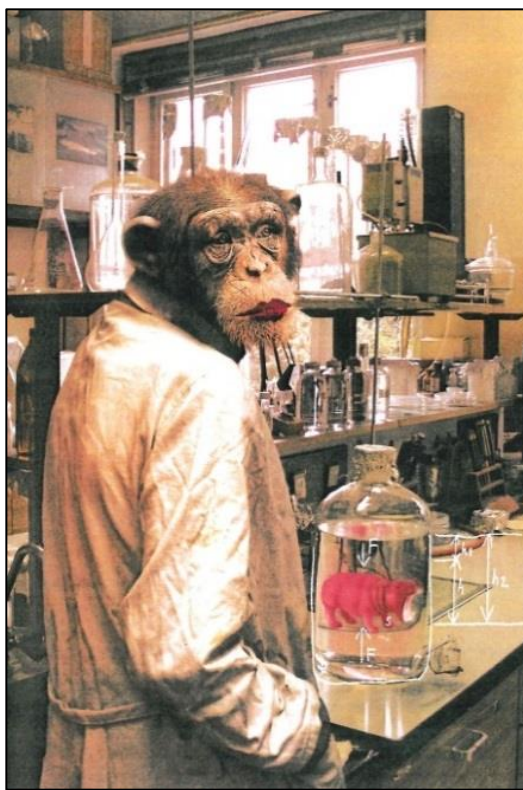
Otázky k textu:

1. Jak se vám pohádka líbila?
2. Jak moc se liší váš text od originálu (včetně nadpisu)?
3. Koresponduje obrázková osnova (podle které jste psali příběh) s textem pohádky?
Zkuste obrázkovou osnovu rozstříhat a přiřadit jednotlivé ilustrace k textu, který máte před sebou.
4. Jak moc je příběh reálný?
5. Přečtete si podtržený text a popřemýšlejte, kterou pohádkou se mohla autorka inspirovat?
6. Znáte další příběhy, kde se vyskytuje vodník?

$$F_{Vz} = V' \cdot \rho_K \cdot g$$

Prohlédněte si ilustraci a vyberte si z ní cokoliv/kohokoliv a vyplňte k vybranému připravený pětílístek.

(jedno slovo - námět)

(dvě slova – jaký je?)

(tři slova – co dělá?)

(věta o čtyřech slovech, slogan)

(jedno slovo – synonymum, metafora)

Pokud jste pětílístek vyplnili, tak otevřete na další stranu. K pětílístku se po přečtení textu vrátíte.

Hrochovy slasti a strasti

Byl to hroch velký až běda. Země se otřásala, když se každé ráno klusal vykoupat do jezera. Zvířata u vody se vždy hrozila, že se jezero vylije z břehů, až tam hroch vpluje. Ale hroch se ve vodě změnil! Jako by svůj tuk zapomněl na břehu a faldy se proměnily v ploutve a kormidla. Mrštně plaval, potápěl se a slastně převaloval ve vlnkách.

Pakůň to sledoval zachmuřeně z pobřeží.

„Nejde mi na rozum, že se hroch pokaždé takhle změní,“ pravil své ženě. „Podívej, jaký těžký kus masa to je! Jak to, že se udrží ve vodě? Vždyť by měl klesnout ke dnu!“

„Zeptej se opice, ta ví leccos,“ povídá pakoňova žena.

Šel tedy pakůň za opicí.

„Opice, nevíš, proč hroch ve vodě neklesne ke dnu? Proč je na zemi tak neohrabaný a těžký, ale ve vodě jako by se proměnil v rybu?“

Opice se podrbala na bradě a šla s pakoněm k jezeru. Seděli na břehu a dívali se, jak se hroch vesele potápí a plave ve vodě, jako by nevážil skoro nic.

„To je zvláštní,“ řekla opice. „Že plave na vodě labuť, tomu rozumím. Labuť je lehká a má peří, které ji pěkně nadnáší. Ale hroch? Vždyť je strašně těžký!“

„Je to podivné,“ souhlasil pakůň.

„Uděláme pokus,“ řekla opice. „Hodíme do vody tenhle kámen. Je těžší než labuť, ale určitě neváží tolik jako hroch. Když mi pomůžeš, tak ho uzvedneme...“

„To je hračka!“ prohlásil pakůň.

Strčil do kamene, a ten spadl do vody.

Chvilí hleděli na vodu.

„Vidíš? Nevyplaval,“ povídá opice.

„Zato hroch vyplaval!“ zvolal pakůň rozhořčeně a ukázal na hrocha, který před chvílí žuchnul do vody a teď se převaloval ve vlnách a šťastně při tom funěl.

„Vidím, že hroch vyplaval,“ opakovala zamyšleně opice.

„Už to mám!“ zvolala. „Ve vodě musí existovat něco, co hrocha nadnáší!“

„To nejspíš,“ namítl pakůň, „ale proč to nadnáší hrocha, a kámen ne?“

Na to opice nedovedla odpovědět. Mlčela a drbala se na bradě.

Kolem nich ve vlnách vesele prosvištěl hroch, jako by měl pod ocasem torpédo.

Opice vstala a chodila sem a tam po břehu. „Kámen... těžký... hroch... plave... listí... lehké...“ mumlala si... „Už to mám! Uděláme pokus! Necháme hrocha sníst kámen a uvidíme, jestli potom ještě bude plavat na hladině!“

„To by od nás nebylo pěkné,“ zamyslel se pakůň. „Hroch by se mohl ve vodě utopit.“

„Tak přivážeme k hrochovi provaz, a když nezvládne vyplavat sám, vytáhneme ho na břeh my,“ řekla opice.

Tjadá! Pakoň a opici zasáhla vodní sprška. To kolem nich prosvíštel hroch, až voda stříkala.

„Hele, hrochu,“ povídá opice, „chceme s tebou udělat pokus. Potřebujeme ale, abys spolknul tenhle šutr. Když to vyjde, staneš se experimentátorem, možná i mučedníkem na poli vědy.“

Hroch nikdy neslyšel, co je to experimentátor ani mučedník, ale učená slova ho naplnila úctou.

„Proč ne,“ povídá a vylezl na břeh. „Sem s ním!“ A spolknul kámen.

„Co teď?“ ptá se.

„Teď zkus zase plavat, ale pro síc tě budeme jistit tadyhle tím provazem,“ pravila opice a přivázala hrochovi na přední nohu provaz.

„Počkej, ať už raději neplave,“ zadržel opici pakůň. „Hroch je těžký, co když provaz praskne a on se s tím kamenem v břiše utopí?“

„Cože?“ vykřikl hroch.

„Když praskne, tak se utopí,“ pokrčila rameny opice. „Na poli vědy jsou i oběti.“

„Co to povídáte?!“ zvolal hroch.

„Každopádně ho budeme mít na svědomí, hrozil se pakůň.

„Uvidíš, milá vědkyně, že tě mrtvý hroch bude po nocích chodit strašit! Nebude nic příjemného nechat po sobě dupat rozzuřeného třítunového ducha!“

„Jaký mrtvý hroch?!“ křičel rozčileně živý hroch.

„Duchové nejsou, ty pánbíčkáři,“ odsekla opice. „Hroch se zkrátka utopí a na povrch žádný duch nevyplave. Tělo sežerou pod vodou ryby, a šmytec.“

„Žádný šmytec!“ křičel hroch. „Vy gauneři!“

„Ale budeme se snažit, aby ses neutopil,“ obrátila se opice konečně k hrochovi.

„A když se utopíš, bude nám to moc líto!“ snažil se pakůň usmířit hrochův hněv.

„Na to vám kašlu! Zrádci! Nejsem pokusný králík!“ křičel hroch.

Obrátil se k jezeru a vběhl zpátky do vody.

„Ne!“ vykřikl pakůň a raději zavřel oči.

„Ajaj,“ šeptla opice.

Ryc!

Praskl provaz.

Pakoň si netroufal otevřít oči. Nechtěl, aby to takhle skončilo. Aby hroch kvůli jeho otázkám zemřel.

Prokletá zvědavost, která jej vedla, aby se spojil s necitelnou opicí!

„Tjadá!“ uslyšel a zase oči otevřel.

Hroch vesele plaval ve vodě, hýkal a naše dva vědce už pustil z hlavy.

„Vidíš to?“ nadšeně křičí opice, „spolkl kámen, stejně velký kámen, jaký jsme hodili do vody, a klesl ke dnu. Stejný teď v hrochově břiše plave nahoře u hladiny! Hroch způsobil, že kámen neklesl na dno.

Kámen nezpůsobil, že by na dno klesl hroch. Hroch nad kamenem zvítězil! Ale jakým kouzlem, to nevím!“

„To musíme prozkoumat!“ vydechl pakůň, kterému se při pohledu na živého a zdravého hrocha ulevilo.

Zkusili do vody hodit ještě větev, listí, staré kosti a přesvědčili několik dalších zvířat, aby vlezla do jezera a vyzkoušela, zda také plavou.

Poté opice prohlásila: „Dle pokusů se jeví, že ve vodě plavou lehké věci. Některé těžké věci ale taky. Malé těžké věci klesnou ke dnu, ale velké těžké věci, jako je hroch, často plavou. Čím to bude?“

„To kdybych věděl!“

„Čím větší je těžká věc, tím lépe plave,“ zamyslela se opice. „Je možné, že kdyby se hroch zmenšil

třeba na polovinu, ale zůstal přitom stejně těžký, třeba by už na vodě neplaval.“

Oba se zadívali na hrocha.

„Jak tohle chceš vyzkoušet?“ zeptal se pakůň s obavami.

„Možná,“ zamyslela se opice, „že by šlo hrocha zmenšit alespoň na chvíli... nějak zmáčknout... Ale

ne, to asi nepůjde,“ povzdechla si.

„Takový pokus už nemůžeme dělat s hrochem,“ vyhrkl pakůň s úlevou.

„Bohužel,“ pravila opice zklamaně, „s hrochem to technicky není možné. Musíme najít něco, u čeho by šlo měnit velikost a váhu. Vyrobit pokusného hrocha.“

„Z čeho ho ale vyrobíme?“ ptal se pakůň.

„Nemusíme ho vyrábět,“ napadlo opici. „Ve městě jsem viděla prodávat nafukovací hrochy v hračkářství. Měli různé velikosti. Přesně to potřebujeme!“

„Nafukovací hroch je přece lehký!“ divil se pakůň.

„Tak ho naplníme něčím jiným než vzduchem, hlupáčku!“

Jak opice řekla, tak učinila. Druhý den ukradla ve městě několik nafukovacích různě velikých hrochů

a začali s experimenty.

Prvního naplnili vodou.

„Uf, ten je tak těžký, že ho ani do vody nedonesu,“ vzdychala opice. „Pomoz mi!“

„To je hračka, dej ho sem!“ pakůň shodil nafukovacího hrocha do vody. Hroch ve vodě plaval, nejdřív

sice pomalu klesal, ale pak zůstával blízko hladiny.

„Vidíš, vypadá jako náš živý hroch, ale ani neplave, ani neklesá.

To bude tím, že je stejně těžký jako voda!“

„To nás mohlo napadnout hned,“ ušklíbl se pakůň.

Dalšího hrocha naplnili vodou a pískem.

„Podívej, ten klesl na dno skoro jako kámen!“

„Fakt že jo!“

„Záhada,“ vrtalo hlavou opici, „nafukovací hroch byl menší a asi i lehčí než živý hroch, a přesto teď leží na dně jezera.“

„Teď mě napadlo,“ zamyslel se najednou pakůň, „vždyť ten náš živý hroch je vlastně taky trošku nafukovací! Když se nadechne, má v plicích vzduch. Vzduch je lehčí než voda. A tak ho vzduch ve vodě asi trochu nadnáší!“

„No jo,“ uznala opice, „na tom něco bude. Zkusíme to napodobit.“ A naplnili dalšího hrocha trochou

písku a zbytek dofoukli. Pak ho hodili do vody.

Napjatě hledí na jezero. Vidí, že hroch plave těsně pod hladinou, z vody mu koukají jen nozdry a oči,

ale ke dnu neklesá.

„Máme to! Je to vzduch, který ho nadnáší!“ jásala opice a vrhla se pakoňovi kolem krku.

„Tak proto, kámen žádný vzduch neměl, a tak klesl na dno!“ smál se pakůň.

„To jsem chytrá, co?“ křičela opice.

„Jak, chytrá? To jsme přece oba!“

„No jo,“ zarazila se opice a ukázala na listy leknínů, plovoucí na hladině, „jenže tyhle lekníny nafouknuté vzduchem nejsou!“ Tu se lekníny rozvlnily a z vody vystrčil hlavu živý hroch.

Usmíval se

od ucha k uchu.

„Koukni, hroch připlaval! Vidíš, jak se směje? Už se na nás asi nezlobí!“

Ale hroch se na pakoně s opicí ani nepodíval. Smál se a plaval kolem nafukovacího hrocha.

„Podívej, jak plave kolem našeho nafukovacího hrocha! Jak ho postrkuje čumákem! Jak ho

pusinkuje!“

„Určitě si myslí, že je to samička,“ řekl pakůň.

„Hroch je hloupý,“ usoudila opice. „Copak neví, že je celá z igelitu?“

„Třeba to ví,“ poznamenal pakůň, „a nevadí mu to. Někteří samci nafukovací samičkou nepohrdnou.

Třeba po večerech, když jsou osamelí.

„Ten je ale hloupý!“ opakovala opice. „Copak si nevšiml, že mu igelitová samička na jeho dvoření

neodpovídá? Že vůbec nemluví?“

„Některým samečkům vyhovuje, když samička nemluví,“ poučil ji pakůň, „zvláště když nemají, co by sami řekli. Hroch chytrý asi nebude, zas však dobře plave, tak si určitě budou rozumět.

Podívej, jak jim to spolu ve vodě sluší!“

„Ale co naše pokusy!“

„Už žádné nepotřebujeme! Můžeme hrochovi jeho samičku nechat!“

„Ale potřebujeme! Hrochu, vrať nám hrošici!“ volala opice a hrnula se k vodě.

Ale hroch na ni vyjel, až voda vystříkla: „To jste zase vy! Neopovažujte se na moji ženu sáhnout!“

„Ale vždyť je plná písku!“ volala opice a chytila hrošici za ocásek. „Mně jste dali spolknout kámen a

mojí ženě písek? Gauneři!“ odfrkl hroch. Popadl hrošici, chvíli se s opicí přetahoval, a protože byl

silnější, brzy odplaval s hrošicí dál do jezera.

Opice kňourá: „Co naše pokusy?“

„Podívej,“ zadržel ji pakůň a ukázal na hroší párek v jezeře. „Hroch hrošici při vašem přetahování asi

zmáčkl a nejspíš tím z ní trochu vzduchu upustil.“

Opravdu! Hrošice už neplavala na hladině, ale pomalu se potápěla. Nakonec z ní viděli jen lesklý

hřbet, kolem nějž kroužil nervózně hroch.

„Trochu vzduchu v ní však pořád zůstalo, soudě podle šumění bublinek, které probublávají na hladinu,“ naslouchala opice. Brzy však bylo bublání bublinek přerušeno hlasitým nářkem hrocha.

„Chudák hroch,“ politoval ho pakůň.

„Jak to, že hrošice klesla pod vodu, když v ní ještě nějaký vzduch zbyl?“ přemítala opice.

„Moc dlouho si svou samičku neužil,“ řekl pakuň.

„Zdá se, že jen vzduchem to není,“ pokračovala opice.

„Nebreč, hrochu! Najdeš si jinou hrošici, ještě hezčí a chytřejší!“ volá pakuň na hrocha.

„Ale Jak to je?“ přemítala opice. „Voda hrošici nějak nadnášela. Když byla ale hrošice těžká už příliš, voda ji neunesla a hrošice spadla ke dnu. Jak silná je tahle vodní síla, to ovšem nevím.“

Večer se rozpršelo. Pakuň se rozloučil a zamířil domů. Smutný hroch šel spát.

Opice seděla pod stromem, dívala se, jak kapky deště bičují hladinu, a přemýšlela.

Kdyby byla bývala opice chodila do školy, dozvěděla by se o té vodní síle víc.

Zákon této síly definoval Archimedes a zní:

„Těleso ponořené do kapaliny je nadlehčováno vztlakovou silou, jejíž velikost se rovná tíze kapaliny stejného objemu, jako je objem ponořené části tělesa.“

„Já tomu nerozumím!“ křičí opice, která nás teď tajně poslouchala.

Tak tedy znovu, pro opici srozumitelněji: „Představ si, jako by ponořená část hrocha byla celá z vody. Tíha tohoto množství vody, kterou síla, zvaná zemská přitažlivost, táhne směrem dolů, je stejně velká jako síla, co tlačí hrocha zase směrem nahoru.“

„Aha,“ řekla nejistě opice.

„Vlivem zemské přitažlivosti klesá předmět, který má větší hustotu než jeho okolí. To platí nejen pro hrocha a nejen ve vodě. Třeba cínová kulička bude klesat dolů ve sklenici plné písku, pokud sklenici trochu zatřeseš.“

„Hustotu?“

Hustota je v tomto případě zásadní pojem. Znamená poměr hmotnosti a objemu tělesa.“

„Nerozumím,“ namítla opice.

„Když máš dva stejně velké hrochy, tak těžší z nich má větší hustotu. Když bude hroch těžký jako hroch a malý jako žába, bude mít větší hustotu a rychle půjde pod hladinu. Když bude těžký jako hroch a velký jako parník, bude mít menší hustotu a na vodě jako parník popluje. Zkrátka, čím je hroch větší, tím spíš bude nadnášen. A čím je těžší, tím spíš nadnášen nebude.“

„Uf...“ řekla opice.

„Co prosím?“

„Nic, jen uf,“ řekla opice a zadumala se. Pak se vítězně rozzářila a proslásila:

„Víš, jak to byla ve skutečnosti? Hrochovi nejmocně pomohlo, že uměl plavat!“

Na takový argument nemůže nic říct ani sám Archimedes!

Archimedes ze Syrakus, řecký fyzik a matematik, se narodil roku 287 před Kristem na Sicílii. Zkoumal a objasnil některé fyzikální jevy, definoval pojem těžiště a zformuloval hydrostatický zákon, pojmenovaný po něm Archimédův zákon. Na ten prý přišel, když se koupal ve vaně. Vyskočil samým nadšením z vany ven a se zvoláním „Heuréka!“ vyběhl nahý na ulici.

Ale pozor, ne každý naháč na ulici nebo v parku je vědec!

V této části se podívejte na pětilístek, který jste vyplňovali na začátku.

Zkuste odpovědět na tyto otázky:

1. Vyplnili byste pětilístek po přečtení textu totožně či rozdílně?
2. Jaká slova by se lišila, kdybyste měli vyplnit pětilístek znovu?

Otázky k textu:

1. Přišel vám příběh něčím zvláštní?
2. Které postavy v textu vystupovaly?
3. Které postavy jsme neměli možnost poznat z ilustrace, se kterou jsme pracovali na začátku hodiny?
4. Víte, jak se říká literárnímu žánru, když v textu zvířata mluví?
5. Naučili jste se na základě přečteného textu něco nového?
6. Kdo v textu říká tuto větu „*Kdyby byla bývala opice chodila do školy, dozvěděla by se o té vodní síle víc.*“?
7. Dokážete ještě najít úryvek, kde promlouvá vypravěč?
8. Co vypovídá o opici, pokud na konci příběhu vypravěči řekla: „*Víš, jak to bylo ve skutečnosti? Hrochovi nejvíc pomohlo, že uměl plavat!*“?
9. Co vám přišlo na bajce vtipného?
10. Zvládnete napsat na základě textu, jaké má hroch slasti a strasti?

Úkol k textu v rámečku:

- Přečtěte si text v rámečku ještě jednou a pokuste se z něho udělat básničku.

Hroch, který chtěl létat

Shel Silverstein

Hroch, který chtěl létat

Byl jeden hroch, který rozhod se létat,
jus-ty-ty-lé-ty-ty-mou-chy-ty-hou,
z výšky se potěšit krásami světa,
jé-ty-ty-svě-ty-ty-stře-chy-ty-dou.

Ušil si křídla a vydal se k hoře,
hro-chy-ty-a-chy-ty-klo-py-ty-klop,
nad ním jen oblaka, pod ním jen moře,
mra-ky-ty-šplou-chy-ty-stra-chy-ty-hop.

(šťastný konec)

Z vrcholu hory pak vznesl se k mrakům,
jů-ty-ty-hej-ty-ty-plach-ty-ty-plop,
po vzoru letadel, rogal a ptáků,
šus-ty-ty-svis-ty-ty-zo-bi-ty-zob.

(tragický konec)

Skočil jak žok a pak padal jak kámen,
vžum-ty-ty-žuch-ty-ty-joj-ty-ty-dum,
potlouk se, utopil, už je s ním ámen,
jau-ty-ty-žbluň-ky-ty-bub-li-ty-bum.

(rozumný konec)

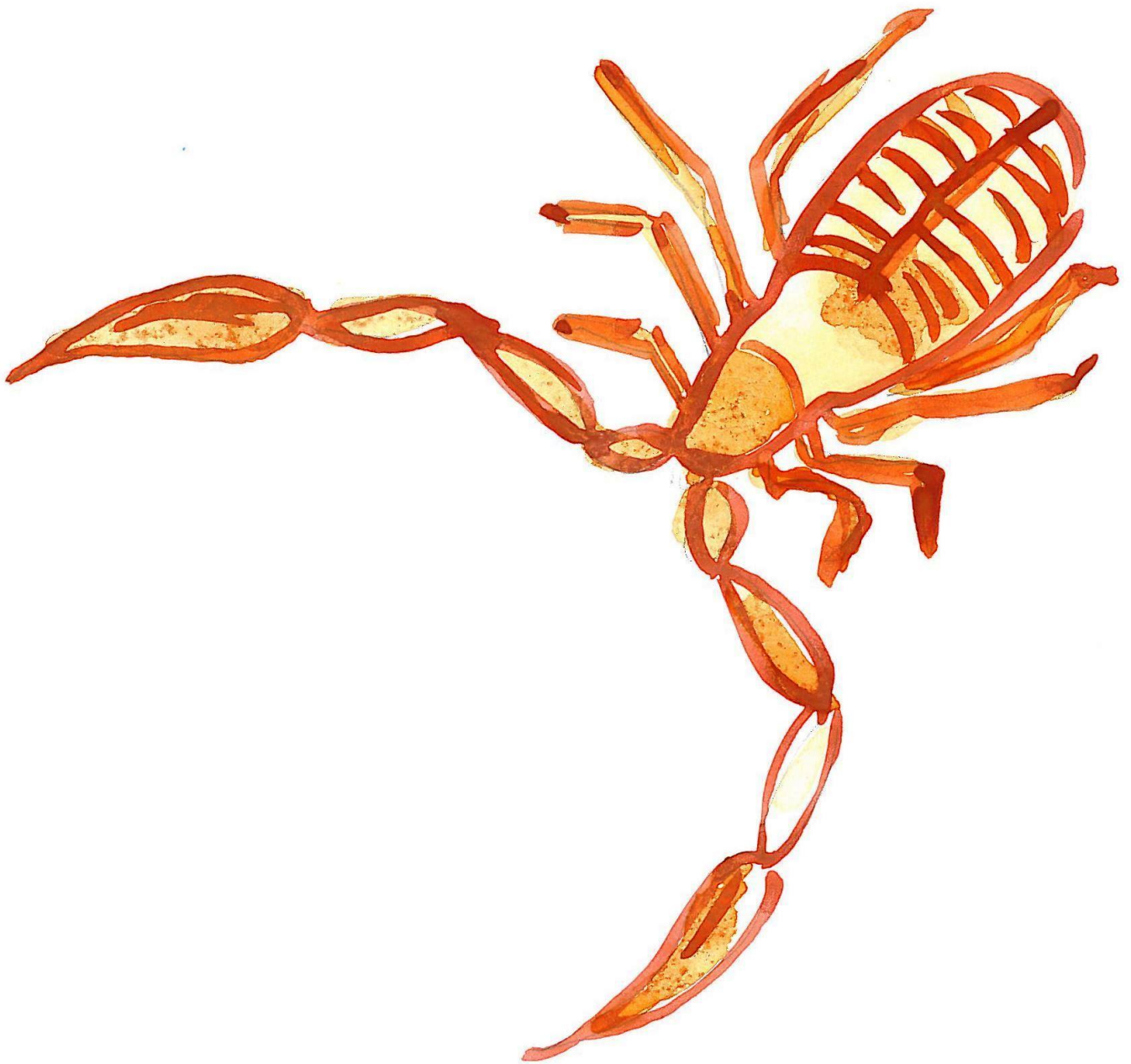
Z hory se rozhlédl a pak šel domů,
ku-ki-ty-cu-pi-ty-ty-dli-dá,
tam si dal čaj a pár sušenek k tomu,
šou-pi-ty-křou-pi-ty-jó ten se má.

Úkol k textu:

1. Pokuste se tento text porovnat s textem Hrochovy slasti a strasti.

Štírek knihovní

Jiří Dvořák

Napište volné psaní na téma: Štírek knihovni

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pokud jste dopsali volné psaní, tak se se svým textem můžeš podělit ve třídě. Poté si přečti následující text.

Štírek knihovni

Na svatého Jiří vylézají z děr hadi a štíři.

Tu pranostiku jsem neměl rád. Pokaždé, když se ozvala, se našel vtipálek, který na mě ukázal, zašklebil se a vyjekl: „Prej hadi! Fúúj!“ A ještě víc mi vadilo, jak špatně je vymyšlená. Naši pradědečkové přece štíra nikdy neviděli, tak proč by je mělo zajímat, kdy vylézá?

Mohli přece říkat třeba: Na svatého Jiří vylétají netopýři. Nebo: Na svatého Jiří ztrácí pampeliška chmýří.

Ale dávný tvůrce pořekadel věděl, o čem mluví. Protože štíra klidně mohl znát, i když nikdy nepřekročil Šumavu. Aspoň malinkého. Štírka.

Štírek knihovní je tak drobný, že by se schoval pod zrnkem rýže. Jenže to nedělá: žije totiž v knihovnách a skrývá se mezi stránky slovníků a komiksů. (Ale nepohrdne ani sbírkou básní nebo krvavých románem.)

Na rozdíl od štírů nemá zatočený ocásek (vlastně zúženou část zadečku) s jedovým trnem. Podobu se svými nebezpečnými bratřenci ale nezapře: tělo poskládané z článků, osm hbitých nohou, které umějí utíkat pozadu i do stran, a k nim pořádná klepítka. Těmi zastává záslužnou práci: chytá drobný hmyz, roztoče a vůbec havěť, o kterou doma nestojíme, i když jí vlastně ani nevidíme. Ale víme o ní: den za dnem se pase prachem, spadlými drobečky i lepem z knižních vazeb - a trousí za sebou neviditelnou nečistotu. A vy pak jednou otevřete starou verneovku po dědovi a rozkýcháte se nad ní tak, že nedočtete ani první kapitolu...

Nebo nerozkýcháte. Díky štírku knihovnímu - čističovi. Tenhle neviditelný pomocníček má dost jedu na pisivky a rybenky, ale svým domácím ničím nehrozí. Zato si od nich rád nechá pomoci: když se potřebuje rychle z místa na místo, drapne se vás za kalhoty a sveze se do vedlejšího pokoje. Anebo se chytí mouchy a odletí s ní o pár oken dál... přesně tak se malí štírci šíří světem.

Možná jednou nastane doba, kdy dobrá nakladatelství budou kromě záložek vkládat do svých svazků i klepítkaté knihovničky. (Věděl bych o jedné knížce, která by si svého štírka zasloužila!)

A možná přijde i doba, kdy někdo vyšlechtí štírky, kteří kromě šesti - nebo osminohé havěti dokážou pochyvat a sníst tiskové chyby.

Dobrá otázka: Žijí u nás i jiní štíři? Ano, žijí, nebo aspoň žili. Třeba štír kýlnatý - naši pradědečkové ho mohli znát, ale v posledních letech vymizel. Štírků u nás žije dokonce skoro čtyřicet druhů. Jsou ale tak malí, že o nich nevíme. Ještěže tak: lekavější povahy si ušetří pár horkých chviliek.

Otázky k textu:

- 1) Napište klíčová slova z textu.

.....
2) Vymysleli byste vhodnější nadpis?

.....
3) Je ti příběh něčím blízký?

.....
4) Která kniha, by si podle vás zasloužila svého štírka, aby o ni pečoval?

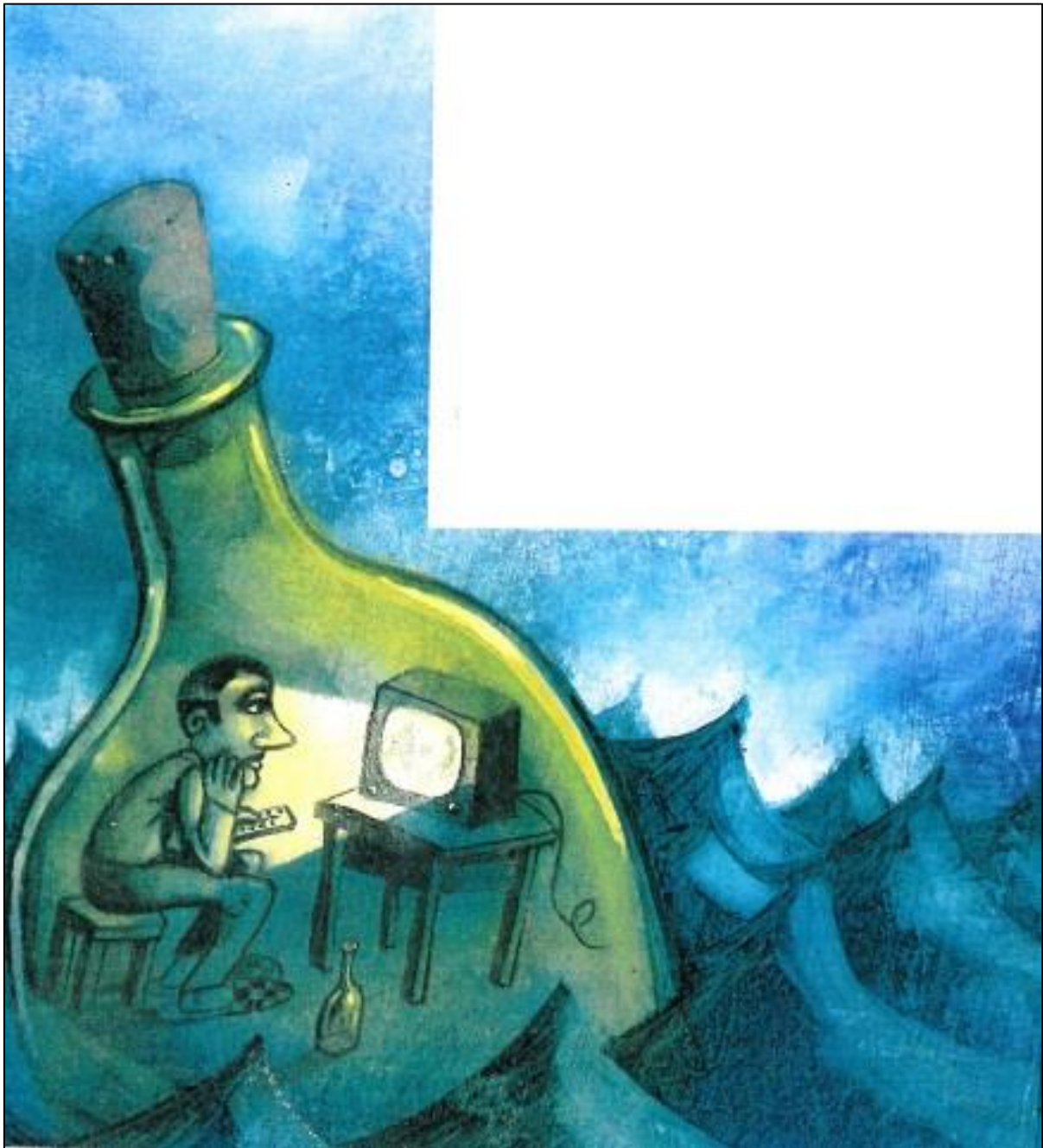
Tabulka tvrzení:

a)	Text se zabývá čistě pranostikami.	ano	ne
b)	Existují štíři, kteří v knihách opravují tiskové chyby. → svou odpověď zdůvodněte:	ano	ne
c)	Jedná se o text z učebnice přírodopisu. → svou odpověď zdůvodněte:	ano	ne
d)	Jsou informace v textu vymyšlené?	ano	ne

A vertical watercolor illustration of a bottle, rendered in various shades of green and teal. The bottle has a narrow neck and a wider body. The colors are layered and blended, with darker greens at the top and bottom, and lighter, more translucent blues and greens in the middle. The edges are soft and watercolor-like.

Dopis v lahvi
Radek Malý

Prohlédněte si ilustraci a do volného místa se k ní pokuste napsat básničku včetně nadpisu.

Dopis v lahvi

Ať v ní bylo, co v ní bylo,
moře inkoust rozpustilo

Papír voda rozežrala,
v lahvi zbyla louže malá

A v té louži stojí psáno:
Zachraňte mě zítra ráno!

Připlujte, než bude po mně!
Ztroskotal jsem! Ve svém domě ...

Otázky k textu:

1. Jak se vám básnička *Dopis v lahvi* líbila?
2. Co podle vás představuje muž v lahvi a jak s ním souvisí básnička?
3. Chtěli byste ilustrátorovi a spisovateli něco vzkázat? Napište vzkaz do lahve, která je na této stránce.

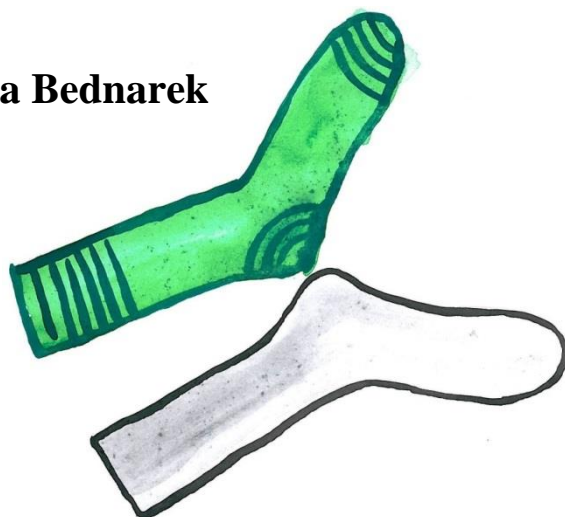

Vyprávění o první ponožce, která vyhrála casting, získala roli v oblíbeném seriálu a stala se opravdovou hvězdou

Vyprávění o páté ponožce, která zachránila koťátko před zlým klukem a pak se proměnila v něco úplně jiného

Vyprávění o osmé ponožce, která utěsnila vrání hnízdo a spřátelila se s vránou, protože vrány jsou super!

Justyna Bednarek

Vyprávění o první ponožce, která vyhrála casting, získala roli v oblíbeném seriálu a stala se opravdovou hvězdou

Určitě jste zvědaví, co se stalo s ponožkami, které si (v tom měl instalatér pravdu!) skutečně vybraly svobodu.

Začneme od velice elegantní levé ponožky, kterou tatínek malé Bé kdysi dostal od svého tchána. Ponožka byla prvotřídní kvality, krásná, hedvábná, černá jako havraní křídlo a v koši se špinavým prádlem se rozhodně necítila dobře.

„To není společnost pro mě,“ pošeptala své pravé sestře dvojčeti a s odporem se odsunula od dosti zapáchajícího nátělníku, který právě vyprávěl hloupé vtipy a sám se jim nahlas smál.

„Hej ty, neofrňuj se,“ křikl nátělník na levou hedvábnou ponožku. „Tady není nikdo víc nebo míň špinavý, všichni pěkně poputujeme do pračky, ať se ti to líbí, nebo ne!“

„Tak to vidíš,“ utrousila hedvábná ponožka. „Já se tady dusím, umírám. Nezlob se, drahoušku, ale musím tě opustit. Jdu do světa, tam na mě čekají netušené možnosti a velká kariéra.“

Jak řekla, tak také udělala:

Vyskočila z proutěného koše a za okamžik zmizela díře pod pračkou. Na druhé straně ji přivítal krásný, barevný a rozkvetlý svět. Nadšená ponožka procházela ulicemi města, až tu najednou spatřila velký plakát. Na něm bylo napsáno:

* * *

POZOR, POZOR

>> CASTING DO SERIÁLU! <<

JSI MLADÁ, KRÁSNÁ

A odmalička sníš o tom, že se staneš

HEREČKOU?

Zveme tě na kamerové zkoušky.

.....

Zahraj si

V TELEVIZNÍM SERIÁLU

*

„To je něco pro mě,“ zaradovala se hedvábná ponožka a postavila se do fronty krasavic, které stejně jako ona dorazily na kamerové zkoušky.

Jedna po druhé vcházely do malé místnosti, kde seděl pan režisér obklopený dvaceti asistenty. Žádná z dívek se ale na roli nehodila — jedna byla moc malá, jiná měla přílišnou výslovnost.

Když přišla řada na naši ponožku, hrdě vypjala patu, povytáhla si prsty a sebejistě se postavila před režiséra. Ten se na ni bez zájmu podíval, nenápadně zívá a pak řekl:

„Tak nám něco zarecitujte, jenom ne o tom ... No, paní Mařenko, jak se jmenuje to, co už nechceme slyšet?“

„Mateřídouška,“ odpověděla paní Mařenka. „Může to být o čemkoli, jenom ne o mateřídoušce. Začněte!“

Hedvábná ponožka se na chvíli zamyslela a pak procítěně zarecitovala:

„Být dneska ponožkou, to je dřina, máme díry, špínu za ušima. Spíme buď v botách, nebo ve skříni, kdejaký nátělník nás zastíní. Nechci si na svůj osud stěžovat, ale musí nás moli sužovat? Nejedna z nás často smutně tvrdí: ty nohy v nás tak ošklivě smrdí. Nedívejte se na nás s odporem, když si pak jiný osud vyberem.“

„To se mi líbí! Bravo, bravissimo!“ Režisér nadšeně uhodil pěsti do stolu. Jeho asistenti si diskrétně otřeli slzy dojetí a popotáhli dvacetí nosy. „Ta role je vaše! Zaručuju vám, že se z vás stane hvězda s velkým H!“

A to se také stalo. Role v seriálu přinesla hedvábné ponožce slávu a uznání. Poskytovala rozhovory, její fotografie se objevily na obálkách barevných časopisů a módní návrháři pro ni šili šaty. S jedním z nich byla nějakou dobu dokonce zasnoubená a plánovala svatbu, ale jejich vztah dlouho nevydržel. Ponožce totiž záleželo především na kariéře.

Po čase se začala na některých místech jemně rozdírat, takže si dopřála vyspravení paty hedvábnou nití v luxusní správkárně. Když se z ní stala stará ponožka a musela ustoupit novým, mladším hvězdám, sepsala paměti, které vyvolaly opravdový skandál: prozradila v nich totiž pikantní podrobnosti ze života nejrůznějších vysoce postavených nohou.

Vyprávění o páté ponožce, která zachránila kot'átko před zlým klukem a pak se proměnila v něco úplně jiného

Nevím, jestli o tom víte, ale ponožky mají svou osobnost. Dokážou být milé a lísavé, tulí se k noze jako nějaká kočka nebo malý ochočený jelínek. Mohou být ale i útočné, kousavé a vůbec nepříjemné.

Druhý typ ponožek mají majitelé nohou obzvlášť neradi, proto se takové kusy, jako je třeba ponožka ze surové ovčí vlny upletená tlustou dámou z hor, obvykle dostanou na samé dno koše na prádlo. Tam čekají, až se je paní domu, v tomto případě maminka malé Bé, rozhodne vyprat v ruce.

Surová ovčí vlna se totiž do pračky nedává. Na ruční praní viněných ponožek ale bohužel nikdy není ten správný čas, takže dno koše na prádlo se pro ně ve skutečnosti stane místem věčného odpočinku.

Ledaže by je objevil nějaký úporný mol a vyhlodal do nich sérii děr. Až se to bojím říct, ale pak už na ně čeká jenom popelnice.

Ponožka číslo pět, kousavá a opravdu nepříjemná, ležela na samém dně už pěkných pár let. V koši se dokonce začalo říkat, že někdo „klesl hluboko jako vlněná ponožka“. Znamenalo to, že už ho v životě nečeká nic dobrého. Mluvíme jen o jedné ponožce, levé, protože o osudu pravé není nic známo. Levá ponožka ležela a ležela, až se maminka jednoho dne přece jen rozhodla zjistit, co se nachází na samém dně proutěného koše, a celý jeho obsah vysypala na podlahu.

„No ne,“ vykřikla, „škoda že jsem to neudělala dřív! Podívej, Bé, tvoje zelené šaty, úplně jsem na ně zapomněla. Teď do nich můžeš obléct medvídku.“

„Jé,“ vykřikla Bé. „To je pěkná květovaná halenka!

Ta je tvoje?“

„Ano.“

„Je strašně malá! Ty ses do ní někdy vešla?“

Maminka se zamračila.

„No dobře, to stačí, uložíme to všechno do pytle a vyhodíme.“

„Túdle,“ pomyslela si vlněná ponožka. Zatímco maminka a Bé dumaly, proč se oblečení od ležení v proutěném koši smrskává, vklouzla ponožka pod pračku a zmizela v černé propasti.

Představovala si, že svět bude stejně barevný jako obsah koše na prádlo, ale na konci dlouhého tunelu na ni čekalo nepříjemné překvapení. Šedivý betonový dvorek, šedivý dům a šedivé nebe nad ním. Uprostřed dvorku sedělo kotě. Ne, nebylo šedivé, ale zrzavé a tak příjemné na dotek, že se ponožce, která byla na dotek nepříjemná, úplně sevřelo srdce.

Jak je možné, že někteří z nás přicházejí na svět takoví jemňoučcí, měkoučcí a přitahují pozornost, kdežto jiní se od začátku musejí potýkat se svou drsností a kousavostí. Ponožka se posadila na šedivý obrubník okouzleně kotě pozorovala.

Pak se na dvorku najednou objevil ještě někdo další. Kluk s nevinnými modrými očima, který vypadal stejně jemně a mile jako zrzavé kotě.

„Čiči, čiči,“ šeptal a pomalu se přibližoval ke zvířátku.

Ponožka se ze svého místa pokoušela zahlédnout, co kluk drží za zády, protože něco tam určitě schovával.

„Čiči, čiči...“ Kluk se přibližoval a trochu přitom připomínal kočku lovící myš. Zrzavé koťátko si ho ale vůbec nevšímal, bylo zaměstnané olizováním tlapky. Když je někdo tak milý a měkoučký, ani ho nenapadne, že by ho někdo nemusel mít rád.

Kluk ale kočky rád neměl. Stejně jako psy, holuby, a dokonce ani rybičky. Kdysi, když byl menší, strašně moc toužil po vlastní kočičce. Jenže babička, se kterou bydlel, s tím nesouhlasila. Říkala, že mají moc malý byt a v takové špeluňce žádné zvíře dlouho nevydrží. Klukovi bylo tak smutno, až nakonec přestal mít zvířata rád. Dokonce je upřímně nesnášel, takže když onoho rána vyšel na dvorek a uviděl krásného zrzavého kocourka, jak si roztomile olizuje tlapku, popadla ho taková zvláštní nepříjemná zlost. Vzal do ruky pytel od brambor a pomalu se blížil ke zvířátku.

Nebyl si jistý, co udělá, až ho chytí, ale doufal, že se mu ho podaří pořádně vystrašit.

Svědkiem celé scény byla vlněná ponožka. Když se dovtípila, co kluk drží za zády, vyskočila z obrubníku a okamžitě vyrazila vpřed.

Třemi skoky kluka dopadla. Vyskočila a bez dlouhého přemýšlení se mu nasoukala na hlavu. Zakryla mu celý obličej, takže vůbec nic neviděl.

Malý výtržník zakřičel z plna hrdla: „Pomoc!“

Kotě se zvedlo a rozvázným kočičím krokem, tlapka za tlapkou, zamířilo pryč. Kam, to vědělo jen ono samo.

Kluk chvíli šermoval rukama ve vzduchu. Myslel si, že za náhlou ztrátu vidění může nějaký nebezpečný útočník. Pak si zlostně strhl ponožku z obličeje a odhodil ji do kouta dvorku, kde stály pytle s pískem. Rozhlédl se, výhrůžně zakřičel: „Jednou tě dostanu!“ a utíkal domů na polévku.

Ponožka ležela na hromádce vysypaného písku a srdce jí jávalo radostí. Za celý svůj život nebyla nikdy tak šťastná jako teď. Ona, ošklivá, šedivá, opuštěná a na dotyk nepříjemná, dokázala něco tak úžasného – zachránila to krásné a měkoučké zvířátko, které lidé tolik obdivovali. Co na tom, že kotě si toho ani nevšimlo. Ponožce stačilo ke štěstí vědomí, že udělala dobrý skutek.

Po pár dnech se na dvorku objevili chlapec s dívkou. Měli dlouhé vlasy, dlouhé nosy a dlouhé nohy. Hledali staré věci, které už nikdo nepotřeboval a ze kterých si mohli vyrobit něco užitečného.

„Koukni, to je super ponožka,“ řekla dívka a zvedla naši viněnou hrdinku ze země. „Má úplně stejnou barvu jako ten svetr, co jsem ti pletla, ale nedopletla, protože mi došla příze.“

„Aha,“ řekl chlapec.

„Vezmu si ji, vypáru, vyperu a konečně budu moct ten svetr dodělat!“

„Aha,“ zopakoval chlapec.

Jak řekla, tak taky udělala, Šedivá ponožka, kterou nikdo nepotřeboval, se díky tomu proměnila ve svetr dlouhovlasého chlapce. Jeho oblíbený svetr! Nejen proto, že mu ho jeho milá upletla z lásky. Měl prostě rád, když ho trošku škrábal na zádech.

Vyprávění o osmé ponožce, která utěsnila vrání hnízdo a spřátelila se s vránou, protože vrány jsou super!

Levá zelená ponožka utekla jednou v pátek, když se nikdo nedíval. Nelíbilo se jí, jakým způsobem s ní mluvily tatínkovy zimní podvlékačky.

Nebudeme zabíhat do podrobností, ale řekněme, že byly dotěrné a chovaly se drze.

Jistě totiž uznáte, že říkat „Hej, maličká!“ nebo „Ty máš ale rozkošnou patičku!“ – a to v tom nejméně očekávaném okamžiku – může být docela nepříjemné. Na druhou stranu se podvlékačkám není co divit: zimní oblečení je z podstaty věci drsné.

Pravá zelená ponožka takové problémy neměla. Ležela si v klidu mezi růžovým tričkem malé Bé a modrou mamčinou halenkou a vedla příjemné dámské hovory na úrovni. Levá zelená ponožka proto jednoduše zalezla pod pračku a víckrát už ji neviděli.

Na konci chodby na ni čekal nádherný bukový les plný pohledů. Na kmenech stromů byly vidět obrovské, doširoka otevřené oči. Vypadaly, že pozorně a vlídně sledují svět kolem. Pochopitelně to nebyly opravdové oči, jen takové výrůstky na bukové kůře, ale to ponožka nevěděla.

Proto se stromům celou dobu ukláněla a opakovala „Dobrý den“, „To máme dneska krásně“, „Jak se vám daří“. A stromy poklidně šuměly, jak se na stromy sluší. Ponožce to úplně stačilo.

„Svět je krásný,“ říkala si a vůbec nevěnovala pozornost tomu, že se s každým krokem stále víc vzdaluje od koše se špinavým prádlem.

Na rozmezí lesa a řepkového pole zaslechla následující rozhovor.

„Celý den jsi pryč, pořád někde lítáš, a já nemám na koho otevřít zobák!“

„Jsi nespravedlivá, miláčku. Musíš se snad shánět po broucích? Ne! A po myších? Taky ne! Ať prší, nebo svítí sluníčko, já ti všechno donesu až do zobáčku. Dáma si jen sedí v pohodlí a fňuká!“

„V pohodlí?! V pohodlí?! Nebud' směšný! Podívej se na tu velkou díru v hnízdě, skrz kterou fouká. Takhle nám vejce nastydnou! Co já vysedím a zahřeju, to hned vítr ofoukne a zchladí. To je mi, panečku, pohodlí!“

„Tak si tou svou tlustou zadnicí na tu díru sedni a vítr už se sem nedostane!“

„Jen počkej, klovnu tě a basta! Já a tlustá zadnice? Prohlídni si sám sebe v kaluži! To teprv něco uvidíš. Tlustá zadnice! Tak abys věděl – zatímco ty si lítáš po světě, mě tady navštěvují různé jiné vrány, a kdybych chtěla, klidně bych si našla sympatičtějšího muže!“

„No dobře, nezlob se, miláčku... Vždyť víš, že v celém bukovém lese není žádná vrána hezčí než ty.“

„Tlustá zadnice!“

„No tak, drahoušku přinesu trochu listí, abychom to naše hnízdečko vyspravili.“

„Tlustá zadnice, to je vrchol!“

Ano, určitě jste pochopili, že spolu mluvili vraní manželé obývající hnízdo na vrcholku velkého starého buku.

Ačkoli se ti dva hádali skoro denně, měli se moc rádi a nedokázali bez sebe žít. Pan Vrána by se nechal pro paní Vránovou třeba i oškubat, ona by se kvůli němu klidně obletěla celou zeměkouli.

Díra v hnízdě byla samozřejmě velký problém, především kvůli vejším, na nichž paní Vránová právě seděla. Nešlo jen o to, že by je mohlo ofouknout a písklata by dostala rýmu, ještě než se vyklubou. Některé by mohlo z hnízda vypadnout dřív, než se naučí létat, a tragédie by byla na světě.

Proto bylo třeba celou záležitost vyřešit co nejrychleji a pan Vrána to dobře věděl. Proletával právě nad stezkou vedoucí prostředkem lesa a pozorně se rozhlížel po něčem, čím by mohl hnízdo utěsnit. Najednou si všiml naší zelené ponožky, která se chvilku posadila do mechu a naslouchala zpěvu ptáků.

„To je přesně to, co hledám,“ řekl si pan Vrána a zamířil dolů. Za okamžik už se vracel k paní Vránové a hrdě jí ukazoval svůj úlovek.

„Teď už bude všechno v pořádku,“ zakrálal a nacpal zelenou ponožku do díry. „Teď už nás žádný vítr neohrozí.“

Paní Vránová byla pořád ještě trochu nabručená kvůli té „tlusté zadnici“, ale nechala se uchlácholit, protože vyspravené hnízdo bylo opravdu velice pohodlné.

Postupem času se navíc ukázalo, že si s ponožkou může občas popovídat, promluvit mužské ponožky anebo ptáky mužského rodu – a dobře víme, že ženě nikdo nerozumí tak dobře jako jiná žena.

Opravdová výhoda ponožky v hnízdě se ale ukázala, když přišla písklata na svět. Levá zelená ponožka pomáhala vránám s péčí o malé, a vraní pár si tak mohl zaletět na rande nebo si prostě jen protáhnout křídla. V roli chůvy malých vráňat se zelená ponožka cítila opravdu skvěle.

Otázky k textům:

1. Vyvolal ve vás některý příběh o ponožce vzpomínku?
2. Který příběh ponožky vás zaujal nejvíce? A proč?
3. Znáte ještě nějaké knihy, ve kterých hrají hlavní roli ponožky?
4. Napište pětilístek o jedné z ponožek.

Přes rameno
Rudolf Krešťan

Přes rameno

Čtení přes rameno je údajně neslušné, nevychované – nevím proč, když taška přes rameno se nosí běžně a mysliveček si dokonce přes rameno hází flintu a pospíchá s ní k lesu. Když u sebe právě nemám knížku nebo časopis a cesta vlaku se vleče, nahlížím susedovi přes rameno a nechápu, proč se tak ošívá. Vždyť mu nečtu žádný důvěrný dopis, nýbrž tiskárensky rozmnožený text k obecnému užítku. Složitě natáčím hlavu, hledám vhodný úhel, šije trne. Zvlášť obtížně se čte přes rameno kulturisty. Taky se domnívám, že úděl nás čtenářských kubiců značně komplikuje vžité jednostranné uspořádání řádků. Přitom by nebylo tak složité. Kdyby tiskárna vyšla občas vstříc taky spolučtenářům. Pokusím se o názorný příklad. Nejprve vyjdu vstříc očím po vaší levici:

Ano, od tohoto okamžiku si pozorovatel zleva může uvolnit krční vazivo. Ovšemže takový sklon řádků nemohu dodržovat až do konce. Bylo by to nespravedlivé vůči držitelu knížky, který má předkupní právo na horizontální pohled. Za chvíli řádky srovnám vodováhou. Chtěl jsem aspoň na minutku vyjít vstříc vašemu levobočkovu. Krk ho už nebolí. Tak se zase vraťme do roviny. Tak už to na světě chodí: každý chvíli tahá pilku. Nyní je řada na držiteli knížky.

Pevně věřím, že nepatříte k nerudným osobám, které vysouváním ramene způsobují úmyslné zatmění. Copak vám písmenka někdo vykouká? V polévce ano, v polévce je třeba si je hlídat, ale na stránkách je nikdo nesní. Jestli přesto máte strach, můžete si písmenka do knížky přišpendlit. Ale je na čase vyjít vstříc taky čtenáři po vaší pravačce:

Pokud právě začínající odstavec zachráni aspoň jednoho pravobočka krčným ústřelem, splnil poslání. Nicméně nehodlám vystupovat jen jako advokát kubiců. I mezi námi jsou jedinci se sklonem k egoismu. Při nejlepší vůli nelze pardonovat postoj sobce, který čte přes rameno, a když pak právoplatný čtenář otočí stránku, zvolá loutda: *Moment!* Takové počítání odsuzuji, neboť nám všem kazí dobré jméno, příjmení a celkovou pověst vůbec.

Nezastírám, že čtení přes rameno je povahy parazitické. Marná sláva, činíme cosi podobného jako v přírodě podbílek, kokotice a spousta hub. Na omluvu: neživíme se organickými látkami čerpanými z hostitelské rostliny. Sajeme potravu duchovní. Navíc jsme ochotni vstoupit do symbiózy. Dát taky něco ze sebe. Takové sblížení nastává občas při delší cestě vlakem. Společná četba navodí mezi spřízněnými rozhovor, výměnu názorů. V družné spolupráci rozebíráme děj a zkoumáme, kdo je pachatelem. Zahradník? Tandemová četba je výhodná – víc oči víc vidí. Vrah se dostává do křížového výslechu a je ztracen.

Ve vlakovém kupé někdy vřháme pohledy do stranek i ze sedadla protilehlého. Je to pozice ze všech nejsvzlehnější. Takový borec si určitě zvlášť velkou úctu a zdravím ho!

Použitá literatura

- BAŇKOVÁ, Markéta. *Straka v říši entropie*. Praha: Petr Prchal, 2010. ISBN 978-80-87003-26-8.
- KŘEŠŤAN, Rudolf. *Slepičí krok: 111 fejetonů ze zvědavosti*. Praha: Práce, 1986. Kamarád.
- MALÝ, Radek. *Moře slané vody: (co šuměla mušle a co přišlo lahvou poštou)*. Ilustroval Pavel ČECH. V Praze: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03467-6.
- RESCHOVÁ, Stanislava. *Pohádky do kapsy*. Ilustrovala Magda HRNČÍŘOVÁ. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0708-5.
- SILVERSTEIN, Shel. *Jen jestli si nevydejšíš*. V Praze: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03672-4.